

# Deset let po tragediji v Turski gori

✍ in 📷 Iztok Tomazin<sup>1</sup>

## »Okrešelj 1997«

10. junija 1997 se je zgodila največja tragedija v zgodovini slovenskega gorskega reševanja. Med vajo reševanja s helikopterjem v severni steni Turske gore nad Okrešljem se je smrtno ponesrečilo pet odličnih gorskih reševalcev: Mitja Brajnik, Luka Karničar, dr. Jani Kokalj, Rado Markič in Boris Mlekuž. Nesreča je pretresla slovensko in mednarodno javnost, saj je bila ena najhujših pri gorskem reševanju tudi v svetovnem merilu. Pustila je neizbrisno sled in zarezala nezaceljivo rano svojcem in prijateljem ponesrečenih. Slovenskim gorskim reševalcem in vsem, ki so z njimi kakor koli povezani, pa je še vedno vir bolečih spominov, razmišljanj, analiz in nešteti vprašanj.

Vseh skrivnosti usodnega sosledja dogodkov, ki so povzročili tragedijo, kljub številnim analizam in rekonstrukcijam ne bomo nikoli v celoti pojasnili. Vednost o tem je odšla s preminulimi v globino. Verjetno zaradi hitrosti in usodnosti dogajanja tik pred nesrečo in med njo niti oni niso mogli dojeti vsega, le grozljivo dejstvo nemočnega padanja v smrt.

Tistega usodnega 10. junija 1997 bi lahko umrl skoraj kdor koli od več kot petdeset aktivnih udeležencev vaje na Okrešlju. Umrlo jih je pet. Če se posadki helikopterja ne bi uspelo izvleči iz skoraj brezupnega položaja, bi strmoglavil tudi helikopter in mrtvih bi bilo štirinajst ljudi, med njimi trije zdravniki.

<sup>1</sup> Avtor knjige »Tragedija v Turski gori« je Iztok Tomazin, dr. med., alpinist, himalajec, gorski vodnik in reševalec, trenutno najbolj izkušen in v zadnjem desetletju tudi najbolj aktiven zdravnik Gorske reševalne zveze Slovenije. Je uveljavljen pisatelj in fotograf, avtor več knjig, ki so izšle pri znanih slovenskih založbah. Sodi med najpomembnejše akterje s helikopterskim reševanjem povezanega dogajanja v Sloveniji v zadnjih dveh desetletjih, bil je tudi med preživelimi udeleženci usodne vaje na Okrešlju.

Množica popisanega papirja in spregovorjenih besed po tragediji je večinoma utonila v pozabo. Ostala so boleča dejstva in ostali so občutki in spomini udeležencev vaje nad Okrešljem in vseh drugih, ki jih je dogodek prizadel in zaznamoval. Dejstev kljub željam in hotenjem ne moremo spremeniti. Z Borisom, Janijem, Lukom, Mitjo in Radom se telesno več ne srečujemo na reševanjih ali na prijetnejših poteh v gorah in drugje, ki nam toliko pomenijo. Smo le še sopotniki v spominih.

Ob tragičnem dejstvu, da je brez očetov ostalo kar trinajst otrok iz šestih družin, so se že kmalu po nesreči pojavila razmišljanja in ideje, da bi si morala Gorska reševalna služba Slovenije prizadevati tudi materialno čim bolj dostojno poskrbeti za prizadete, večinoma še šoloobvezne otroke pokojnih reševalcev. Zato smo ustanovili humanitarno ustanovo Sklad Okrešelj, katerega osnovni namen je denarno pomagati otrokom ponesrečenih reševalcev pri šolanju. Sklad živi, opravlja svojo vlogo, vanj se stekajo številni humanitarni prispevki. Spomin na ponesrečene in njihovo vlogo oživljajo tudi različne prireditve.

## Desetletje

Gorska reševalna služba Slovenije je v desetletju po »Okrešlju« doživela več sprememb, večinoma na bolje. Sodobno, učinkovito reševanje v gorah in drugih težko dostopnih krajih pač ne more potekati brez sodelovanja helikopterja. Z uredbo o uporabi državnih zrakoplovov za namene reševanja, torej policijskih in vojaških helikopterjev, se je zakonsko za silo uredil tudi letalski del gorskega reševanja predvsem v smislu večje varnosti, žal pa ne bistveno tudi v smislu večje učinkovitosti. Togi, neživiljenjski postopki, ki omejujejo in upočasnjujejo aktivacijo reševalnega helikopterja, so še vedno prisoten davek na obstoj birokracije in različnih interesov.



*Vzlet helikopterja med tragično vajo, zadaj ostenje Turske gore, kjer se je zgodila nesreča.*

Država, torej Policija in Slovenska vojska, sta gorskim reševalcem omogočili večje število ur usposabljanja s helikopterji. Tudi kakovost usposabljanja se je izboljšala, čeprav še ni optimalna. Med drugim so bili sprejeti koristni sklepi o omejitvi števila udeležencev posamezne vaje s helikopterjem, o obveznih zdravniških pregledih po kriterijih za letalsko osebo in o tem, da na vajah ne smejo delati skupaj tisti, ki se učijo. Če vadi na primer operater vitla, ki je začetnik, ne sme delati z gorskimi reševalci začetniki. Prav to se je na primer dogajalo na »Okrešlju«. Ti sklepi so seveda pomenili tudi posredno priznanje nekaterih preteklih pomanjkljivosti.

Izboljšala se je tudi učinkovitost gorskega reševanja s helikopterjem, predvsem zaradi dežurstev celotnega reševalnega moštva (zdravnik, reševalec letalec, policist letalec) na Brniku ob helikopterju, sprva samo med vikendi med glavno planinsko sezono, kasneje pa so bila razširjena na več dni. Realizirana so bila predvsem zaradi prizadevanj zdravnikov ob podpori takratnega načelnika GRS Dušana Polajnarja in Ministrstva za zdravje.

Ne glede na vse temne plati je bila tragedija v Turski gori tudi priložnost za prenovo, napredek in prečiščenje Gorske reševalne službe Slovenije ter v širšem smislu letalskega reševanja v Sloveniji nasploh. Vplivala je na pozitivne premike, prispevala je zagon za nekatere potrebne spremembe v delovanju, razmišljanju, organizaciji. To se je potrdilo v desetletju po nesreči in se potrjuje tudi v sedanosti, ko se soočamo z vedno večjim številom nesrečnih dogodkov v gorah in na drugih težko dostopnih krajih, ki zahtevajo posredovanje in pomoč vse bolj usposobljenih in specializiranih reševalcev. Obremenjenost slovenskih gorskih reševalcev je vse večja. Gorski reševalci, med njimi smo tudi zdravniki, zdravstveni tehniki in drugi strokovnjaki za posamezna področja, zaradi svoje usposobljenosti, opremljenosti, organiziranosti in seveda pripravljenosti pomagati kjer koli in kadar koli razširjamo svoje delovanje tudi v kraje izven gora, kjer ni drugih organizacij in posameznikov, ki bi znali in mogli pomagati tako hitro in učinkovito.

Ko visiš na jeklenici pod helikopterjem ali s težkim nahrbtnikom hodiš in plezaš do pones-



*Reševalci na Okrešlju prve minute po nesreči: negotovost, zle slutnje, prvi poskusi pojasnjevanja vzrokov.*

Marjan Ručigaj

rečenca, samo medicinsko ali kakšno drugo specializirano znanje ni zadosti. Na reševalni akciji moraš biti poleg zdravnika ali medicinskega tehnika ali v prvi pomoči odlično usposobljenega reševalca še marsikaj: alpinist, plezalec, nosač, radioamater ... Nekaterih stvari pa se ne da priučiti. V gorah si doma ali pa ne. Seveda so tudi na tem področju med člani Gorske reševalne službe razlike.

Delo gorskih reševalcev, predvsem tisto pri reševalnih intervencijah, je zahtevno, pogosto tudi nevarno. Zelo stresno. Obremenitve pri gorskem reševanju so tako telesne kot duševne in socialne. Zdi se, da je najlažje prenašati telesne obremenitve, tega je večina gorskih reševalcev tudi najbolj vajena. Večina gorskih reševalcev, v manjši meri pa tudi zdravnikov, ki se ukvarjajo z gorskim reševanjem, je alpinistov z izkušnjami vzponov v domačih in tujih gorah. Težje in bolj zapleteno je z duševnimi in tudi socialnimi obremenitvami.

Pri izpolnjevanju poslanstva, kar pomoč ljudem v gorah in drugih težko dostopnih

krajih vsekakor je, se žal dogaja, da nekateri, včasih mnogi, presegajo prag svojih zmogljivosti. Nehote in pogosto nezavedno, z najboljšimi nameni. Seveda do tega ne prihaja samo pri članih Gorske reševalne službe, pač pa je znan pojav tudi pri drugih organizacijah, ki se pogosto soočajo s človeško stisko in nesrečo v zahtevnih okoliščinah, na primer službe nujne medicinske pomoči, gasilci in policisti. Razlika pri reševanju v gorah je, da je poleg stresa zaradi človeške stiske, nesreče, nemoči in drugih negativnosti pri gorskih reševalcih prisoten še dodaten stres – pogosto je treba v najkrajšem možnem času pustiti vse, kar si dotlej počel, ne glede na to, kako pomembno je bilo, in oditi reševat v objektivno zelo zahtevnih in nevarnih okoliščinah gorskega sveta in drugih težko dostopnih krajev.

## Izzivi in dileme

Nalog in izzivov nam seveda ne bo nikoli zmanjkalo – zaradi družbenih sprememb, napredka v strokah, zlasti v medicini, ki se vpletajo v dejavnost gorskih reševalcev, zaradi napredka sorodnih organizacij v tujini, zaradi vedno večjih potreb, pričakovanj in zahtev ponesrečenec, bolnikov, njihovih svojcev in celotne družbe. V vse hitreje spreminjajoči in razvijajoči se družbi ostati na mestu pomeni nazadovati, še posebej na področjih, ki so povezana z zdravjem in preživetjem. Ponesrečenca ali bolnika ne zanima, ali ga rešuje profesionallec ali amater, kakšne barve je helikopter, iz katere organizacije so reševalci in podobno. Potrebuje in želi si samo čim hitrejšo, čim kakovostnejšo in čim varnejšo pomoč.

Zdravniki in ostali gorski reševalci se tako soočamo z vedno večjimi zahtevami in obremenitvami med svojim poklicnim, pa tudi med prostovoljnim delom, kar nas postavlja pred dodatne, včasih zelo težko rešljive izzive. Časi, ko so bili delodajalci razumevajoči ali celo ponosni na to, da imajo med zaposlenimi prostovoljne gorske reševalce, so marsikje minili.

Razmišljanja o vsaj delni profesionalizaciji predvsem letalskega dela gorskega reševanja so zato vse pogostejša. Vsaka pomembna organizacijska sprememba Gorske reševalne službe, organizacije s 95-letno zgodovino, ki temelji na prostovoljstvu, pa mora biti skrbno pretehtana.



*Vaja v severni steni Triglava leta 1987 – spust reševalcev na Zlatorogove police.*



*Vaja v zahodni steni Planjave leta 1994. Levi je Mitja Brajnik.*

Treba bi bilo zagotoviti konstruktivno sožitje med ozkim profesionalnim jedrom in prostovoljno, amatersko organizirano večino gorskih reševalcev, ki bi še naprej predstavljali temelj gorskega reševanja v državi. To sožitje bi bilo zahtevno in občutljivo, saj bi imeli na eni strani amaterizem, prostovoljstvo z vsemi dobrimi in slabimi platmi, z velikim moralnim nabojem in hkrati z nekaterimi organizacijskimi in strokovnimi omejitvami in pomanjkljivostmi. Prostovoljstvo oziroma tako imenovani amaterizem ne more biti opravičilo za pomanjkanje odgovornosti, za slabo organiziranost, površnost, improvizacije in napake. Na drugi strani ima profesionalizem zakonitosti, ki so večinoma dobre za kakovost in učinkovitost reševalnega dela, kaj hitro pa se lahko izgubi zelo pomemben moralni »kapital« nesebičnega prostovoljstva.

Zahtevno in občutljivo je že sedanje sožitje amatersko organiziranih slovenskih gorskih reševalcev in njihovih profesionalnih sodelavcev, pa tudi profesionalnih zahtev reševalnega dela. Med neposrednimi udeleženci gorskega reševanja so profesionalci pravzaprav le piloti

helikopterjev, operaterji vitla, policisti, zdravniki in medicinski tehniki. Vsi ti poleg gorskega reševanja v ožjem smislu opravljamo predvsem delo, za katerega smo usposobljeni v okviru svojih poklicev. Predvsem zdravniki smo pravzaprav nekeje vmes – ostalim reševalcem enakovredni, prostovoljni člani amatersko organizirane Gorske reševalne zveze Slovenije, hkrati pa z vso strokovno, poklicno in drugo odgovornostjo ter zahtevami, ki izvirajo iz našega osnovnega poklica. Odgovornost in zahteve so ves čas našega bivanja in delovanja enako prisotne, naj bo to med rednim poklicnim delom v zdravstvenih ustanovah, med prostovoljnim delom v okviru gorske ali katere koli druge reševalne službe ali pa v prostem času.

## Knjiga spomenik

Tako kot večina drugih, ki so bili tistega usodnega 10. junija 1997 na reševalni vaji na Okrešlju in tam še zadnjič doživeli žlahtne tre-

*nadaljevanje na 9. strani*

## Knjiga spomenik

Edino ljubezen in smrt sta resnični, vse drugo je metafora – tako nekako je nekoč zapisal znameniti argentinski pisatelj Jorge Luis Borges. Ljubezen, ki poraja življenje, in smrt, ki ga nepovratno jemlje, os eros-thanatos, ki tako ali drugače bistveno zaznamuje vse človeške kulture in je ponavadi tematizirana v religioznih sistemih in v umetnosti, v tako imenovani zahodni kulturi pa poleg tega še v vsej filozofiji od starih grških filozofov do Heideggerja. Freud je o njej napisal svojo najbolj osebno, mestoma prav pretresljivo razpravo Onkraj načela ugodja, ki izhaja iz intuicije, kako je človekovo najlepše čustvo zagonetno povezano z največjo uganko človeštva: s smrtjo kot tisto najbolj zanesljivo, gotovo, a obenem za človeka nedoumljivo, absurdno, kruto realnostjo, nemara še najbolj kruto v obliki tragedije doživljanja smrti bližnjih.

Vsaka smrt je po svoje tragična in s smrtjo oziroma s smrtmi povezanih tragedij ne bi smeli – saj je tako ravnanje lahko zelo krivično – razvrščati v hierarhične lestvice, kjer se na vrhu znajdejo tiste »najbolj« tragične, nižje pa tiste, ki so to »manj«. Pa vendar je neizpodbitno, da se nas nekatere smrti, nekatere tragedije dotaknejo bolj kot druge. Največkrat seveda zato, ker smo kot bližnji ali vsaj kot znanci v njih nekako soudeleženi tudi sami; včasih pa tudi zato, ker nas s svojo v nebo vpijočo absurdnostjo, nesmiselnostjo, »krivičnostjo« boleče spominjajo na absurdnost, nesmiselnost in »krivičnost« smrti nasploh, na vse tisto torej, kar, dokler s smrtjo nismo neposredno soočeni tudi sami, nenehno potiskamo čim dlje od svojih misli. Tragedija nad Okrešljem – v njej je predvsem zaradi povsem nepotrebnih organizacijsko-tehničnih pomanjkljivosti na reševalni vaji absurdno, ne-

smiselno in »krivično« ugasnilo pet življenj reševalcev življenj – je gotovo ena izmed njih.

Iztok Tomazin se je s Tragedijo v Turski gori lotil izjemno občutljive in kočljive naloge: z besedo postaviti spomenik žrtvam te tragedije, torej knjigo, ki bo ne le spomin nanje, ampak tudi opomnik, nenehno opozorilo, da se kaj takega ne bi več ponovilo. Spomenik, kjer naj se prizadetost in sočutje povezujeta s treznim premislekom in pragmatičnostjo. Knjiga nas tako na eni strani v dokumentarnem slogu seznanja

z zgodovino gorskega reševanja pri nas in z njegovo aktualno problematiko, s poročili državnih in strokovnih organov ter s statistikami smrtnih nesreč gorskih reševalcev, pa tudi s kritično strokovno analizo same nesreče v steni Turške gore, ki ima predvsem namen, izboljšati varnost in učinkovitost gorskoreševalnega dela. Na zelo domiselni način predbralcem tudi izgrajuje kompleksno podobo (»lik«) gorskega reševalca: s prepričljivim opisovanjem na kon-

kretnih primerih njegovega reševalskega vsakdana, s prikazom njegove organizacijske povezanosti, ne nazadnje tudi s strokovnim orisom za ta poklic specifičnih duševnih obremenitev. Na tem mestu pa Tomazinova knjiga iz opomnika že prehaja v sočuten spomin, na primer z natančnim, s pričevanji udeležencev podprtim popisovanjem dogajanja usodnega dne na reševalni vaji v Logarski dolini, predvsem pa z razgrinjanjem lastnih občutkov, stisk, tesnobe in premišljevanj med tragičnim dogajanjem in po njem.



Naloga za avtorja nikakor ni bila lahka; na eni strani zato ne, ker je želel opisati pristno doživljanje dogajanja, občutja nemoči in tragičnosti, skratka tisto, kar je nekako neopisljivo, kar lahko prizadeti le podoživijo v spominu; na drugi strani pa se je moral izogniti tudi mnogim pastem in čerem. Na primer: suhoparna faktografska stvarnost bi iz knjige naredila zgolj nekakšno strokovno poročilo, sicer obvezno berilo za vse, ki



*Mitja Brajnik, Luka Karničar, Jani Kokalj, Rado Markič in Boris Mlekuž*

so s problematiko tesno povezani (člani GRS in z njo povezane službe), za navadnega bralca pa bi bila manj zanimiva. Zgolj doživeto in prizadeto osebno opisovanje tragičnega dogajanja pa bi sicer gotovo doseglo tudi širše bralstvo, a bi zgrešilo enega od osnovnih avtorjevih namenov: poziv k izboljšanju varnosti tvegane dejavnosti gorskega reševanja. A nemara največja nevarnost je ležala v avtorjevi osebni udeleženi pri tragediji, saj ta ponavadi zmanjšuje objektivnost presoje in tako nehoti lahko tudi znižuje pričevalčevo verodostojnost.

Izток Tomazin je bil tej zahtevni nalogi – tako kot mnogim drugim; o tem nas pouči že bežen pogled na njegov življenjepis – vse kakor kos. »Navadnemu« bralcu (ne pa seveda tistim, ki bodo v knjigi zaznali kako nase uperjeno kritično ost) se Tragedija v Turski gori gotovo najbolj vtisne v srce kot sočuten spomin na pretresljivo usodo ponesrečenih reševalcev in – tu prihaja do izraza izurjena roka spretnega pisca, avtorja mnogih knjig, ki ponujajo dramatično napeto, a obenem tudi leposlovno dognano in duhovno poglobljeno branje – kot omogočanje vpogleda v delovanje, tveganje, požrtvovalnost, strahove, dvome, razmišljanje in elementarno doživljanje samih gorskih reševalcev. A ta »subjektivna« plat na drugi strani ne paralizira avtorjeve želje po obenem čim objektivnejšem prikazu in analizi, zato Tomazin svoje poglede nenehno enakovredno dopolnjuje s pogledi drugih udeležencev tragedi-

je. Knjiga tako kljub vidni osebni prizadetosti avtorja ostaja vseskozi trezno uravnotežena in se odreka enovitemu, prek avtorja »vsiljenemu« pogledu na dogajanje: pravici torej, ki jo avtor vendarle ima. A prav zato se verjetno bralca toliko pristneje dotakne; ker je tragedija enakomerno osvetljena z mnogih zornih kotov, je bralcu nekako živo pred očmi, kot da bi bil tudi sam njen očitavec.

Okroglim obletnicam ponavadi pravimo »jubilejne«. A ob deseti obletnici tragedije nad Okrešljem se res nimamo česa veseliti. Izid knjige deset let po žalostnem dogodku ni povezan s proslavljanjem, ampak prej s premišljenostjo, modrostjo. Čas ni le zdravnik, ki celi rane, ampak pogosto tudi sijajen »hišnik« našega spomina. Pri dobronamernih ljudeh odstranjuje ali vsaj obrusi navlako, ki spomina ni vredna – na primer jezo, zamero in vse tiste nagibe, ki jih denimo porajata prenapetost in trenutna prizadetost. Tomazinovi knjigi se jasno vidi, da je glede tega šla skoz temeljit desetletni »filter« spomina; obenem pa prav ob tej knjigi lahko tudi vidimo – in to se mi zdi njena morda najpomembnejša odlika –, kaj je narejeno iz take snovi, da se filtru spomina ne pusti zadržati. Podobe petih požrtvovalnih reševalcev, njihova nesmiselna smrt, bolečina njihovih bližnjih ob tej izgubi – vse to veje iz knjige, kot da se je tragedija v Turski gori zgodila včeraj.

Tomu Virk, spremna beseda h knjigi Tragedija v Turski gori

nadaljevanje s 7. strani

nutke prisotnosti in skupnega dela s ponesrečenimi kolegi, sodelavci in prijatelji ter preživeli senco smrti, ki nas je neusmiljeno oplazila, sem še dandanes, skoraj vsak dan, z mislimi v mračni steni Turske gore nad zelenimi livadami enega najlepših kotičkov Kamniško-Savinjskih Alp. V spominjanju lepih in težkih skupnih doživetij, v podoživljanju usodnih dogodkov in njihovih posledic ali v neopredeljivi, ne vedno ozaveščeni prisotnosti vsega, kar je »Okrešelj« pomenil in še vedno pomeni. V neizbrisni žalosti in z neodgovorjenimi vprašanji.

Nekaj primerov značilnih, s tragedijo povezanih razmišljanj gorskih reševalcev:

*»Še danes, po desetih letih, se prav vsak dan spomnim 'Okrešlja'. Kot bi se zgodilo včeraj...«*

*»Čas je učinkovit analgetik, a žal se zdi, da deluje izredno počasi. Bolečino pretvarja v globoko sled, počasi topi njeno žgočo ostrino in jo na poseben način celo požlahtni. Toliko, kot so žlahtni spomini na preminule.«*

*»Ko med reševalno akcijo visim nad prepadom, v težkem nahrbtniku nosim celo svojo družino.«*

Bremena tragedije v Turski gori slovenski gorski reševalci še nismo odložili, ostaja skupaj s spomini na ponesrečene prijatelje. Zato sem se odločil, da bom spomine, lepa in tragična doživetja in še marsikaj, kar je povezano s tragedijo in njenimi posledicami, poskušal ohraniti in predstaviti z besedo in fotografijo, ob pomoči sodelavcev, udeležencev tragičnih dogodkov in drugih, ki so z njimi kakor koli povezani.

Ob deseti obletnici nesreče junija 2007 bo v zbirki Med gorskimi reševalci izšla knjiga **Tragedija v Turski gori**. Z njo želimo počastiti spomin preminulih prijateljev in sodelavcev, predstaviti poslanstvo slovenskih gorskih reševalcev s poudarkom na helikopterskem reševanju in prikazati dramatične dogodke pred nesrečo, med njo in po njej. Značilnost knjige so iskrene in pretresljive pripovedi ter razmišljanja vseh, ki smo sodelovali pri njenem izidu. Iz vsebine knjige:

- *oris zgodovine gorskega reševanja s helikopterjem v slovenskih gorah,*
- *pričevanja in razmišljanja očividcev, svojcev in udeležencev nesreče v Turski gori,*

- *analize nesreče, dogajanje v Gorski reševalni službi Slovenije po nesreči,*
- *življenjepisi ponesrečenih reševalcev,*
- *priloga s članki o obremenitvah gorskih reševalcev, o najhujših nesrečah pri gorskem reševanju v Sloveniji in v tujini,*
- *bogato fotografsko gradivo o nesreči, o preminulih reševalcih in o gorskem reševanju.*

Pri pisanju in urejanju te knjige sem imel dve temeljni vodili. Prvo, iz časovne razdalje enega desetletja predstaviti, osvetliti in z mislijo predvsem na izzive in upanja prihodnosti predstaviti največjo tragedijo v zgodovini slovenskega gorskega reševanja in mučno, boleče obdobje po njej, čas, ko so se odpirale stare in sveže rane, pa tudi čas, ko se je začelo marsikaj bistriti in spreminjati na bolje. Drugo, še pomembnejše vodilo sta mi bili želja in potreba, ustvariti knjigo kot dokument trajne vrednosti v spomin petim odličnim gorskim reševalcem, prijateljem, sodelavcem in znancem, katerih zemeljska pot se je nepričakovano, kruto in nedoumljivo iztekla pod steno Turske gore. V spomin ljudem, ki so s svojimi bogatimi življenji, pa tudi s tragičnim koncem, pomembno zaznamovali zgodovino gorskega in letalskega reševanja v Sloveniji.

Ko sem se med pisanjem pogovarjal s številnimi gorskimi reševalci, se je potrdilo, da nam »Okrešelj« še vedno težko leži na duši. Večina to dobro skriva, večina nas je svojo prizadetost globoko pokopala, a čas je ni izničil. Pri nastanku knjige je sodelovalo mnogo tistih, ki so bili posredno ali neposredno povezani s tragedijo v Turski gori. Med 40 sodelavci knjige so udeleženci in očividci nesreče, gorski reševalci, zdravniki, posadka helikopterja ter svojci ponesrečenih in drugi, ki so na razne načine povezani s tragedijo in z gorskim reševanjem. Verjamem, da je bil osnovni namen vseh ohraniti in utrditi žlahtne spomine na preminule prijatelje in pošteno ter iskreno opisati tisto, kar smo doživljali in kar vemo o dogajanju pred nesrečo, med njo in po njej.

Težko je bilo vedno znova podoživljati usodne dogodke in njihove posledice, soočati se z nemočjo ob dejstvih. Znova občutiti stisko, prizadetost, bolečino. Svojo in drugih. Se zaletavati v zid neodgovorjenih vprašanj. Težko in hkrati lepo se je bilo spominjati bogatih doživetij s pokojniki.

Knjiga Tragedija v Turski gori je spomenik ponesrečenim in opomnik vsem, ki darujejo svoj čas, znanje in življenjsko moč, včasih tudi zdravje ali celo življenje, za pomoč ljudem v stiski in gorskem svetu in na drugih težko dostopnih krajih, kjer gorski reševalci uresničujemo svoje poslanstvo – v svetu, ki je vabljen, čarobno lep in privlačen, pa tudi zahteven in včasih nevaren. Hkrati želi biti knjiga korektna informacija vsem, ki jih zanimata poslanstvo slovenskih gorskih reševalcev in delovanje njihove organizacije.

## Poslanstvo

Vsako poslanstvo je velika priložnost, ki nam osmišlja življenje. Ko ga sprejmemo in

polno zaživimo, ga je težko opustiti. Lahko se kdaj odmaknemo od svoje poklicnosti zaradi strahov, prizadetosti, stisk in razočaranj. Lahko nadaljujemo na drugačen, manj obremenjujoč, manj nevaren način. To velja tudi za gorsko reševanje. Ko zaigra srce z občutki, da ti je bilo dano pomagati nekemu v stiski, da si prispeval vsaj majhen delček ali pomemben del k njegovi rešitvi, ozdravitvi, morda celo preživetju, je to izkušnja, ki te zaznamuje znova in znova. Zbudi, ohranja in bogati naše bistvo, najsi je še tako prekrito in prežeto z vsakodnevno čemernostjo, zaskrbljenostjo, razočaranji, zamerami, morda celo z nasprotovanji, sovraštvom in vso drugo navlako, katere premagovanje in preseganje sta eden naših temeljnih ciljev, pa če si to priznamo ali ne. Naše bistvo, ki je v osnovi dobro. ◉

## »Tragedija v Turski gori«

Avtor: Iztok Tomazin, med 40 sodelavci so gorski reševalci, zdravniki, člani posadke helikopterja in svojci ponesrečenih.

Založnik: Iztok Tomazin, s. p., format 16 x 23 cm, trda vezava, 200 strani besedila in 60 strani barvnih fotografij.

**Cena z vključenim DDV je 34,9 EUR. Količinski popusti po dogovoru.**

**Del prihodka od prodaje knjige je namenjen Skladu Okrešelj – za pomoč pri šolanju otrok ponesrečenih gorskih reševalcev.**

Knjiga bo izšla 11. junija 2007, dan po 10. obletnici nesreče v Turski gori. Na voljo bo v knjigarnah, v večjih trgovinah z gorniško opremo, na PZS, pri avtorju in pri založbi Didakta d. o. o.

Pri avtorju bo knjiga za vse gorske reševalce (tudi za upokojene) in za avtorjeve gorniške sopotnike (soplezalci, člani njegovih odprav) na voljo s popustom.

Na željo planinskih društev in drugih organizacij ima avtor pripravljeno predavanje o nesreči v Turski gori, o ponesrečenih reševalcih in o gorskem reševanju nasploh, združeno s predstavitvijo knjige. Naročila knjig in (ali) predavanja na naslovu: itomazin@siol.net.

## USTANOVA SKLAD OKREŠELJ

SI - 4101 Kranj,  
Bleiweisova cesta 34, p. p. 245  
Telefon: +386 4 238 27 27  
Telefaks: +386 4 238 27 25  
E-naslov: grzs@siol.net.si

Skład Okrešelj je bil ustanovljen po nesreči, ki se je zgodila v steni Turske gore nad Okrešljem 10. junija 1997. Gorski reševalci so ustanovili Skład Okrešelj, da bi pomagali predvsem otrokom družin, ki so ostale brez očetov. Iz Sklada osnovnošolski otroci prejema jo denarno pomoč, dijaki in študentje pa štipendije. En študent je v tem času šolanje že zaključil. Najmlajši je sedaj v četrtem razredu osnovne šole.

Vsi skupaj želimo, da bi donatorji še naprej podpirali delo Sklada. Nenazadnje te nesreče ne smemo pozabiti. Prav zaradi tega se vsako leto junija srečamo na Okrešlju pri spominskem obeležju, da se spomnimo na ponesrečene.

**Transakcijski račun Ustanove Skład Okrešelj: 02010-0052385495**

